

Gab Heller

Czy można
przekonać
olbrzymów?

Informacje o wydaniu niemieckim:
pomysł graficzny, tekst, ilustracje, layout: Gab Heller
mail@gabheller.de www.gabheller.de

Wydanie niemieckie: 2015, Berlin-Branenburg.
Wydanie polskie: 2017, Lublin.

Tłumaczenie: Andrzej Wendrychowicz.

Egzemplarz bezpłatny

Przedmowa niemieckiego wydawcy

Pytając skłaniamy świat do udzielania odpowiedzi, gdy chcemy go odkrywać, zrozumieć, a nawet nim wstrząsnąć. Pytając okazujemy zainteresowanie lub zdziwienie, potrzebę kontaktu albo granice naszej wiedzy. Umiejętność pytania, możliwość pytania i potrzeba pytania są istotnymi warunkami ludzkiej wolności.

Rysując wyrażamy świat i umieszczamy go tam, gdzie jest, gdzie może być albo gdzie być nie może. Za pomocą obrazów zatrzymujemy swoje wspomnienia, oddajemy hołd chwili, utrwalamy złudzenia albo celowo wyprowadzamy kogoś na manowce.

W stworzonej przez Gab serii obrazów i pytań powstają jako kreatywne, wybuchowe zaprzęgi: niektóre z nich zaprzeczają rysunkowej puencie, inne ją potęgują. Są także rysunki, które poddają pytania w wątpliwość.

Chociaż te „obrazkowe pytania” autorka tworzyła w ramach przygotowań do szkolnych lekcji Lebenskunde (etyki humanistycznej) albo jako owoce tych lekcji, to nie jest to tylko książka dla dzieci.

Książka jest wkładem w krytyczne poznawanie świata i ma zarówno bawić, jak też zachęcać do przemyślenia zawartych w niej problemów.

Jaap Schilt

Przedmowa polskiego wydawcy

Kiedy zadajemy trudne pytania i kiedy stajemy wobec braku oczywistych odpowiedzi, tracimy czasem bezpieczny grunt pod nogami, ale wyostriamo umiejętność krytycznego myślenia. Poszukiwanie nowych, frapujących pytań i zadawanie starych pytań na nowo jest fundamentalne dla humanistyki pojmowanej jako próba zrozumienia nas samych i otaczającego nas świata.

Tradycyjnie uważa się, że filozofia zrodziła się z wyrażanej pytaniami ludzkiej ciekawości, ze zdziwienia i wątpliwości. Chcielibyśmy z pomocą tej książki zachęcić czytelników do filozofowania.

Zmierzcie się z pytaniami autorki, dyskutujcie na temat możliwych odpowiedzi i zadawajcie własne pytania. Jeśli przy okazji pojawi się taka potrzeba, nie bójcie się kwestionować zastanego porządku.

Najgorsza jest bierność wobec obiegowych przekonań. Gdyby ich ktoś kiedyś nie podważył, nadal powtarzalibyśmy twierdzenie o płaskim kształcie ziemi. Gdyby ktoś nie zakwestionował kiedyś niewolnictwa i segregacji rasowej, wielu z nas mogłoby być dziś niewolnikami, a niektórzy nie mieliby praw ze względu na swój kolor skóry. Zadawanie pytań zmienia świat.

Tomasz Kalbarczyk

Podziękowania

Chcemy wyrazić wdzięczność Autorce książki, Gab Heller za przychyłność wobec naszego projektu. Dziękujemy za możliwość przekazania polskiemu czytelnikowi tej wyjątkowej pracy, ważnych pytań i towarzyszących im niezwykłych ilustracji.

Serdecznie dziękujemy Tłumaczowi książki, Andrzejowi Wendrychowiczowi, który jest spiritus movens tego wydawnictwa i bez którego zaangażowania polska edycja książki nie doszłaby do skutku.

Nasza wdzięczność jest tym większa, że Autorka i Tłumacz zrzekli się honorarium, dzięki czemu niniejsza publikacja trafia do rąk czytelnika jako całkowicie bezpłatna. Jest to kontynuacja wieloletniej współpracy i wsparcia dla polskiej edukacji filozoficznej i etycznej, udzielanego przez Niemiecki Związek Humanistyczny, z którym Gab Heller jest od lat związana, oraz kierowany przez Andrzeja Wendrychowicza portal „Etyka w szkole”.

Dziękujemy Fundacji Batorego za sfinansowanie druku książki.

Dorota Wójcik, Tomasz Kalbarczyk
koordynatorzy projektu „Równość w Szkole”

Czy twój wygląd zdradza, kim jesteś?

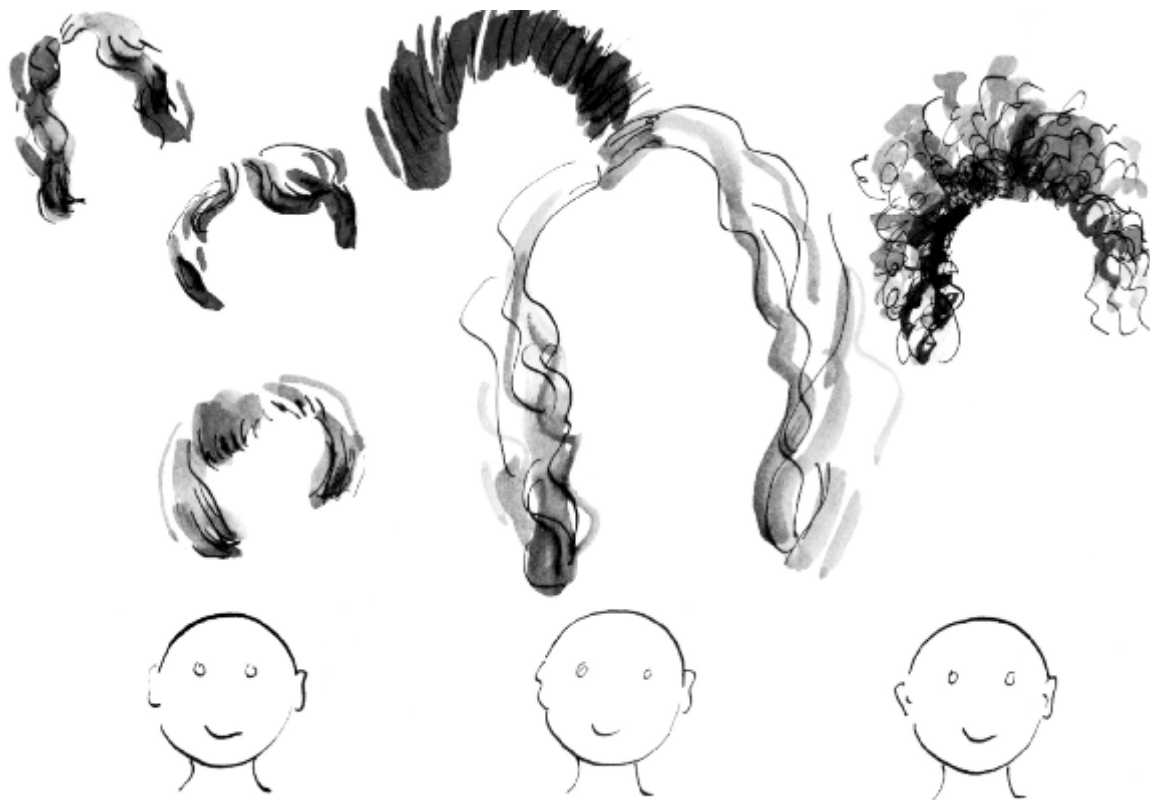

Czy jedni z nas są bardziej wartościowi od innych?

Czy mogę zmienić siebie?

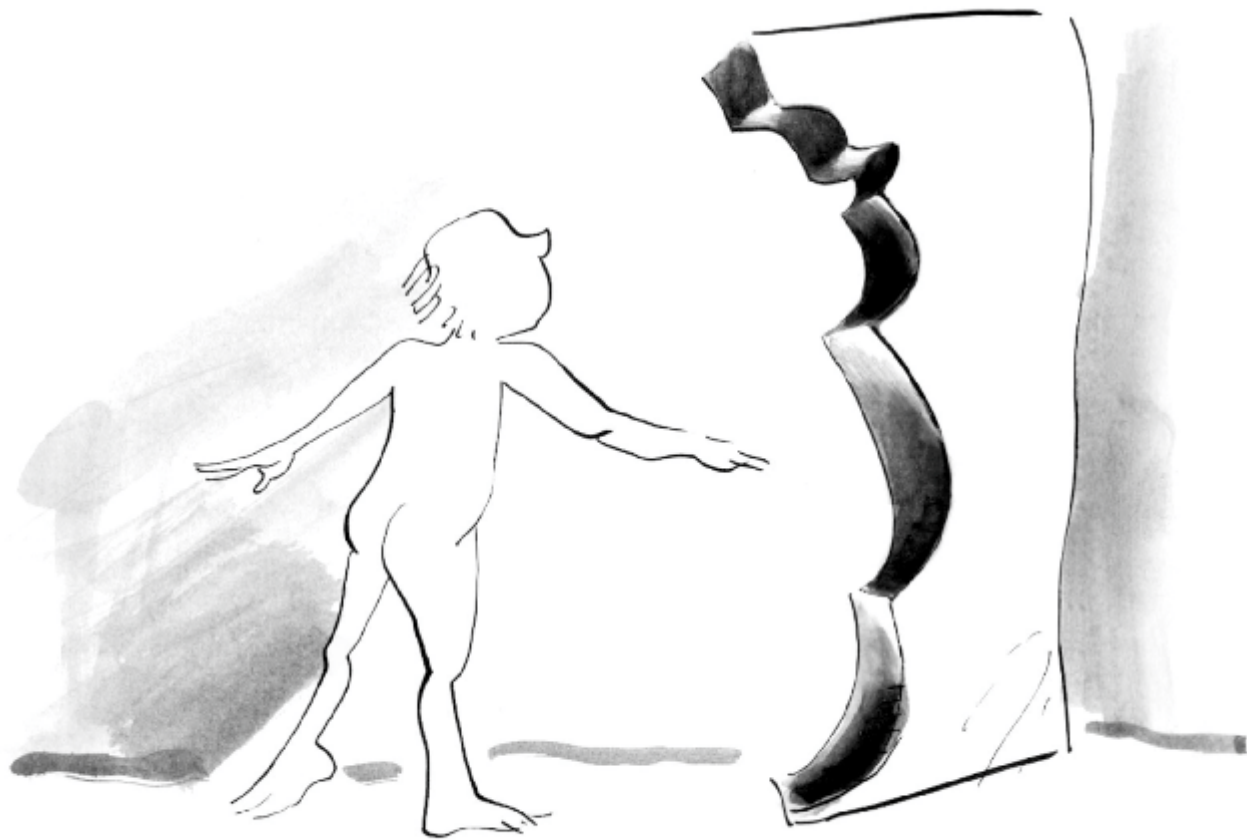

Czy mamy wolną wolę?

Czy będę coraz większy, mądrzejszy i piękniejszy?

Czy pozostanę taki, jakim ukształtowało mnie otoczenie?

Czy w przyszłości będę jak mój tata?

Czy to, co było dobre wczoraj, jest dobre dzisiaj?

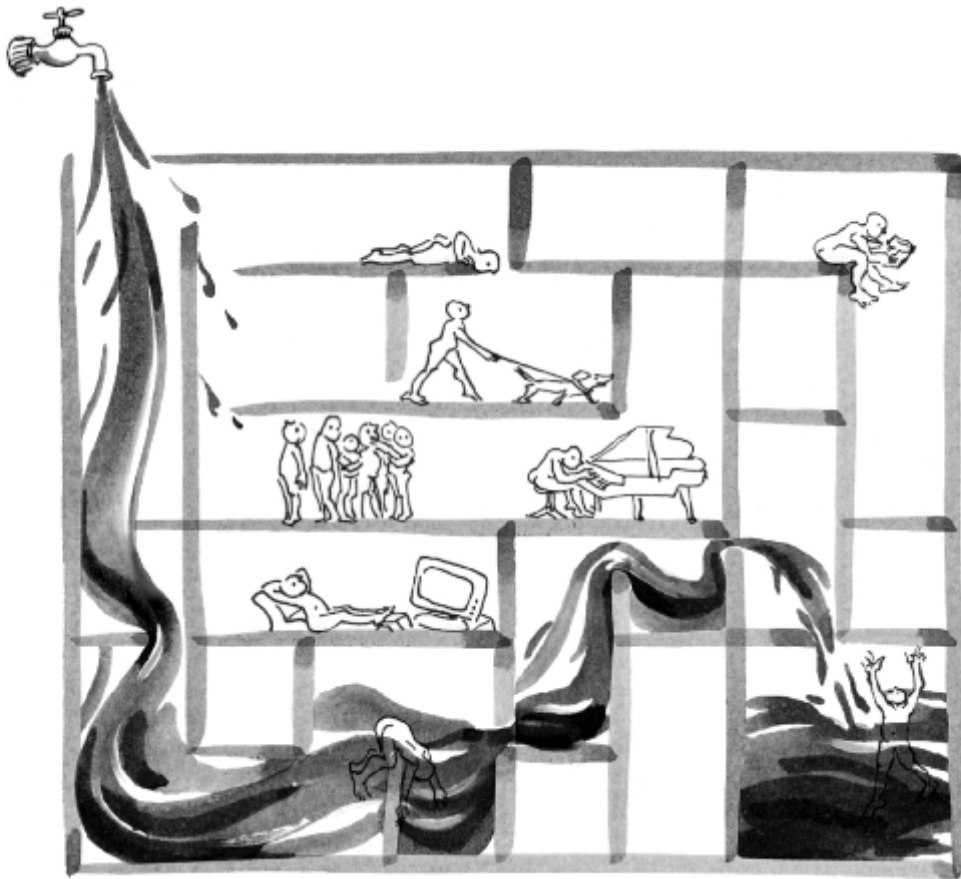
Czy to, co było dobre wczoraj, dzisiaj jest złe?

Czy dzisiaj jest dobre to, co wczoraj było złe, a przedwczoraj dobre?

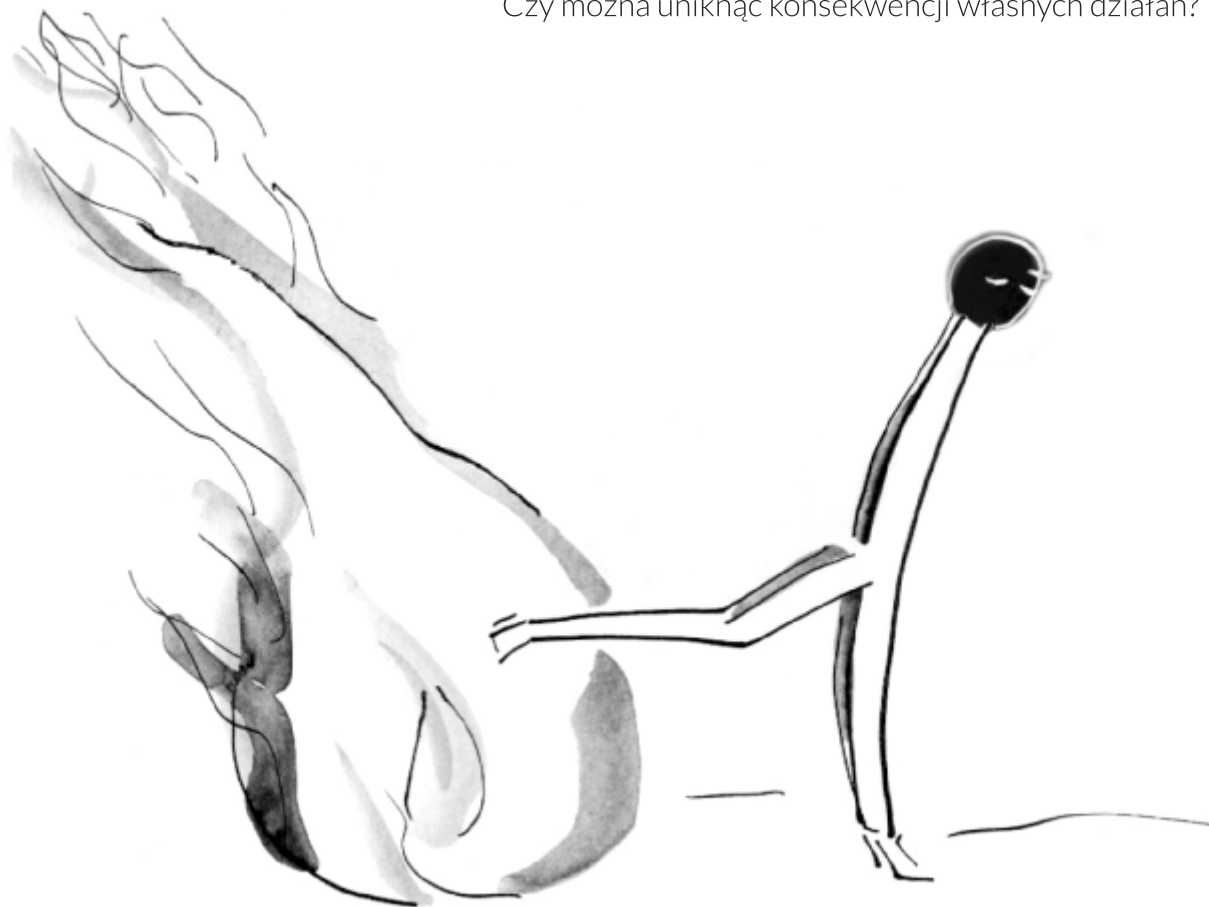

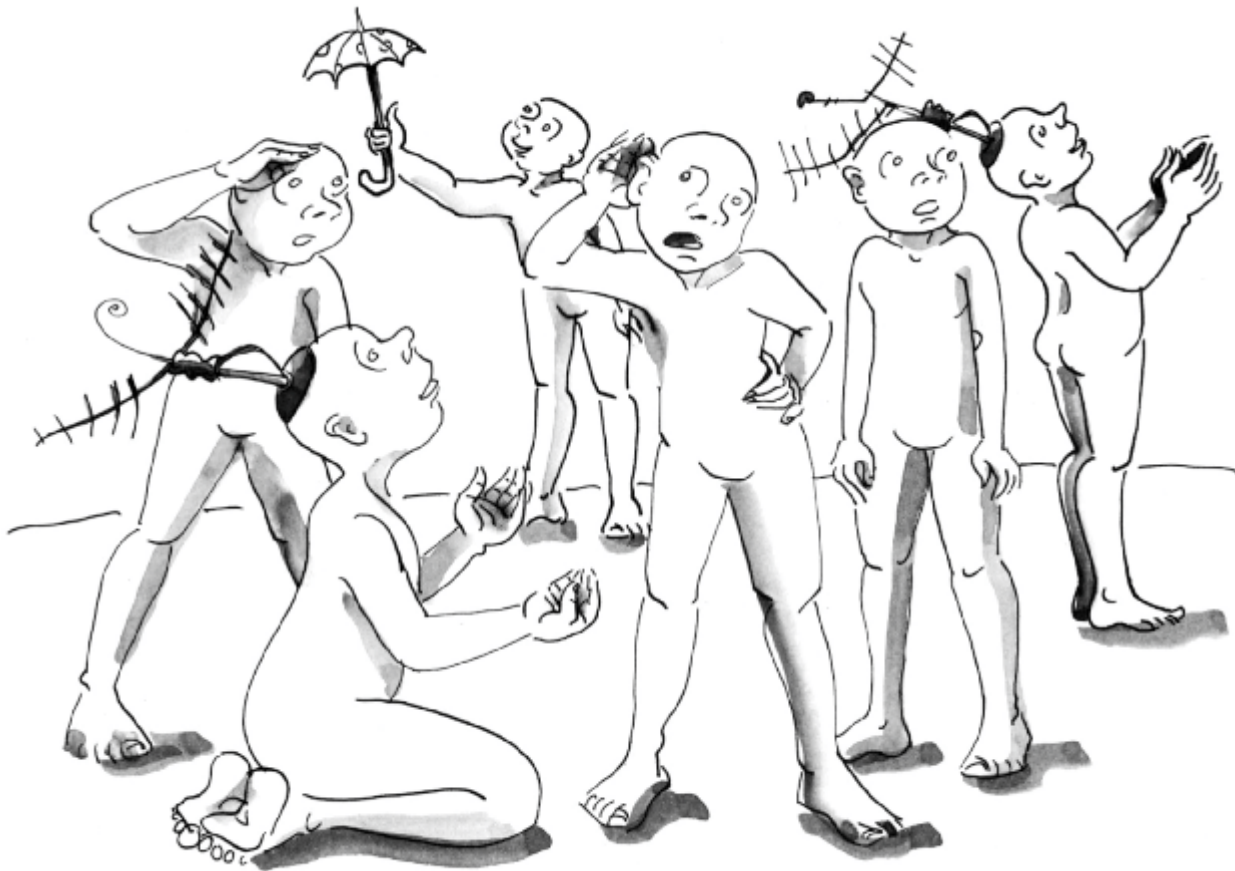
Czy dzisiaj jest złe to, co wczoraj było złe?

Czy potrafię powiązać czyny ze skutkami?

Czy można uniknąć konsekwencji własnych działań?

Czy można skontaktować się ze światem nadprzyrodzonym?

Czy wiedza czyni pysznym, a wiara pokornym?

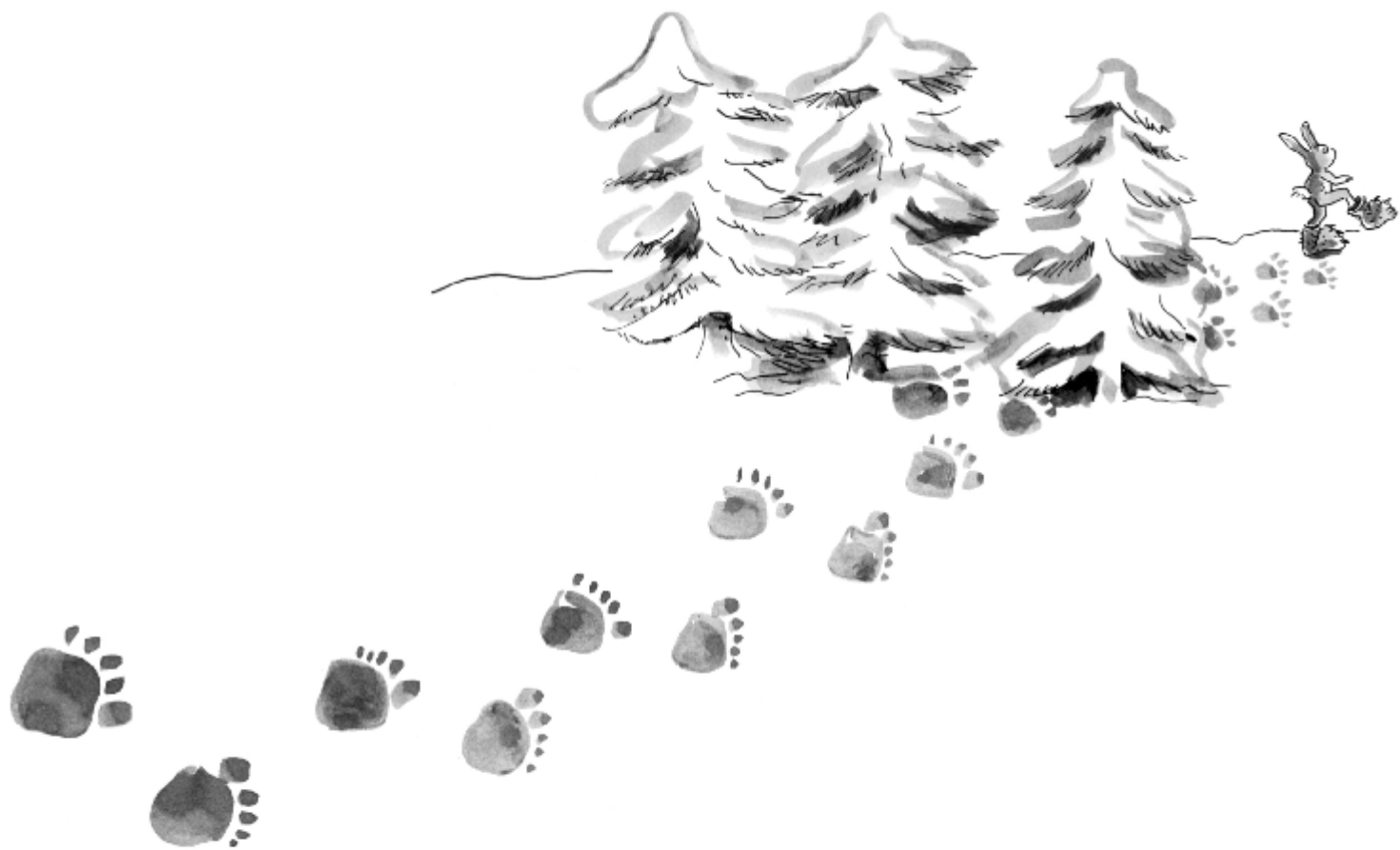
Czy istnieje coś po tamtej stronie?

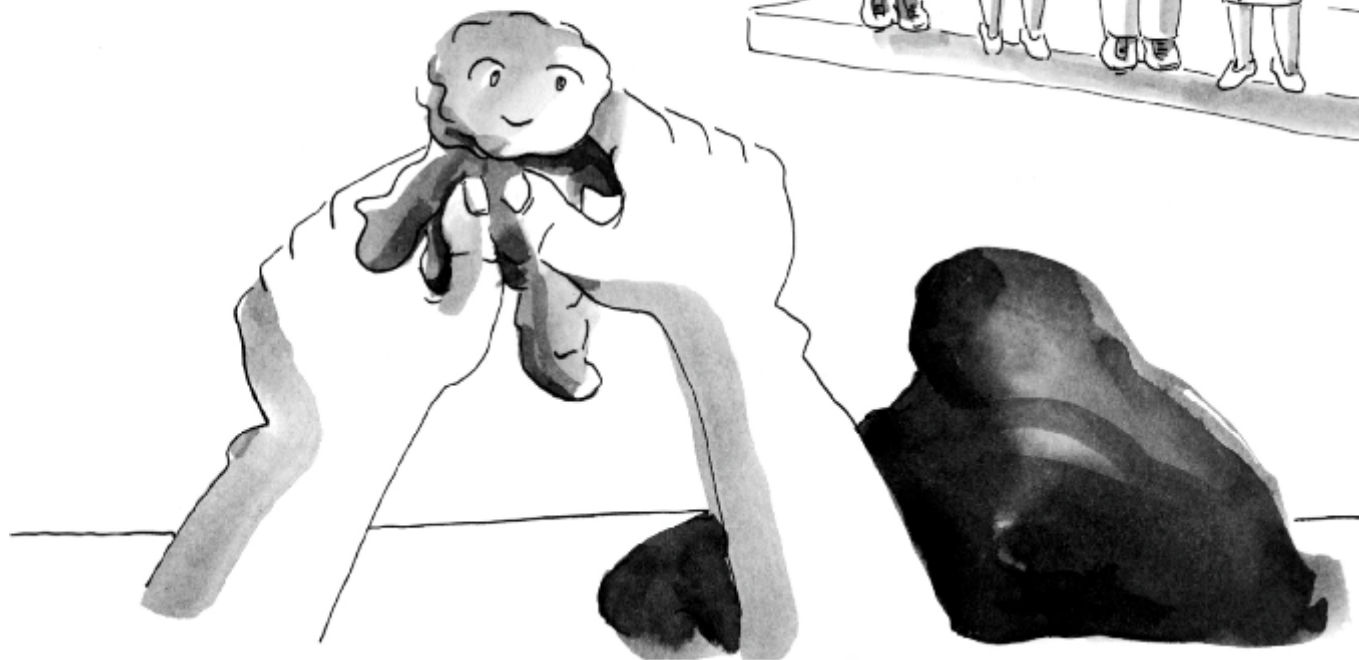
Czy możemy wejrzeć poza doczesność?

Czy ślady prowadzą do prawdy?

Czy zostaliśmy stworzeni?

Czy Bóg został stworzony?

Czy wiara potrzebuje cudów?

Czy wiara czyni cuda?

Czy wiara wynika ze strachu?

Czy chcemy, by ktoś nas prowadził?

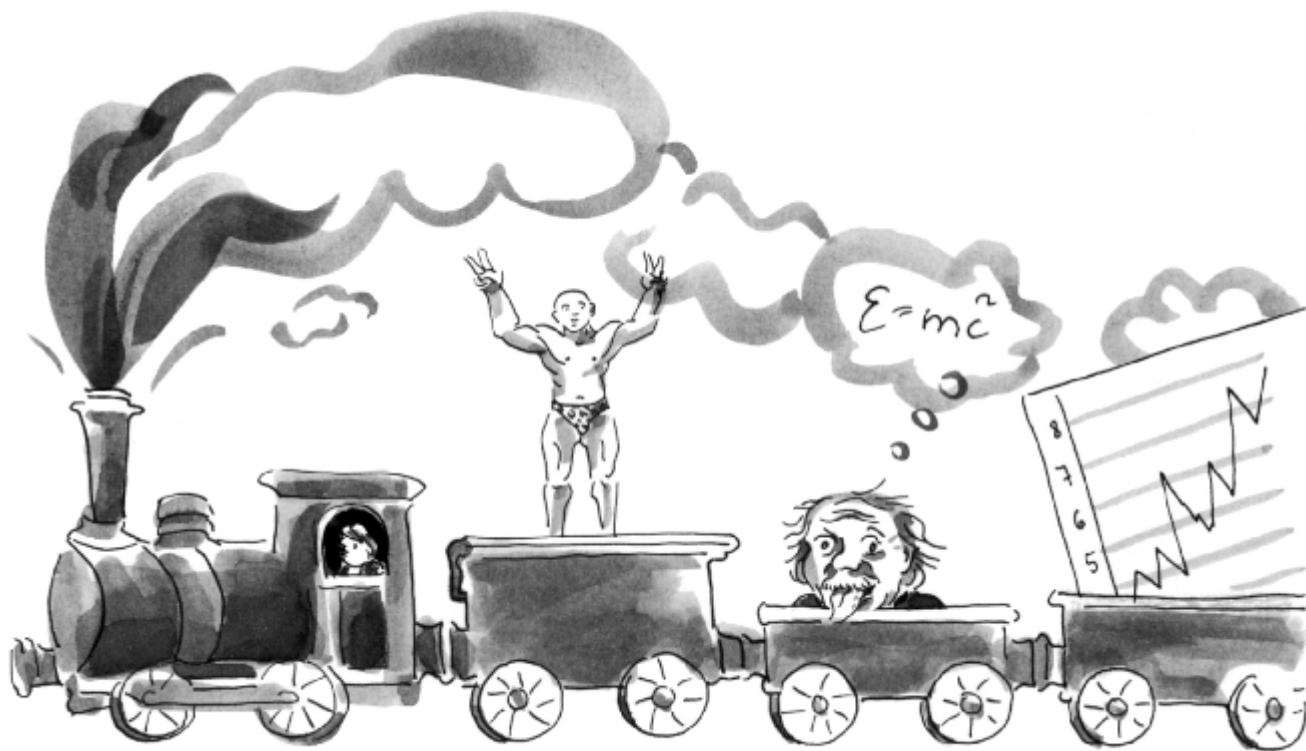
Gdzie znajdę pocieszenie?

Czy ze wszystkim sobie poradzimy?

Czy Adam i Ewa spotkali dinozaury?

W co wierzymy, kiedy nie wierzymy w Boga?

Co jest prawdziwe?

Czy treść wielokrotnie powtórzona staje się prawdą?

Kiedy katastrofa staje się codziennością?

Czy liczba ofiar określa wymiar zdarzenia?

Czy niepokojącym zdarzeniom nadajemy uspokajające wyjaśnienia?

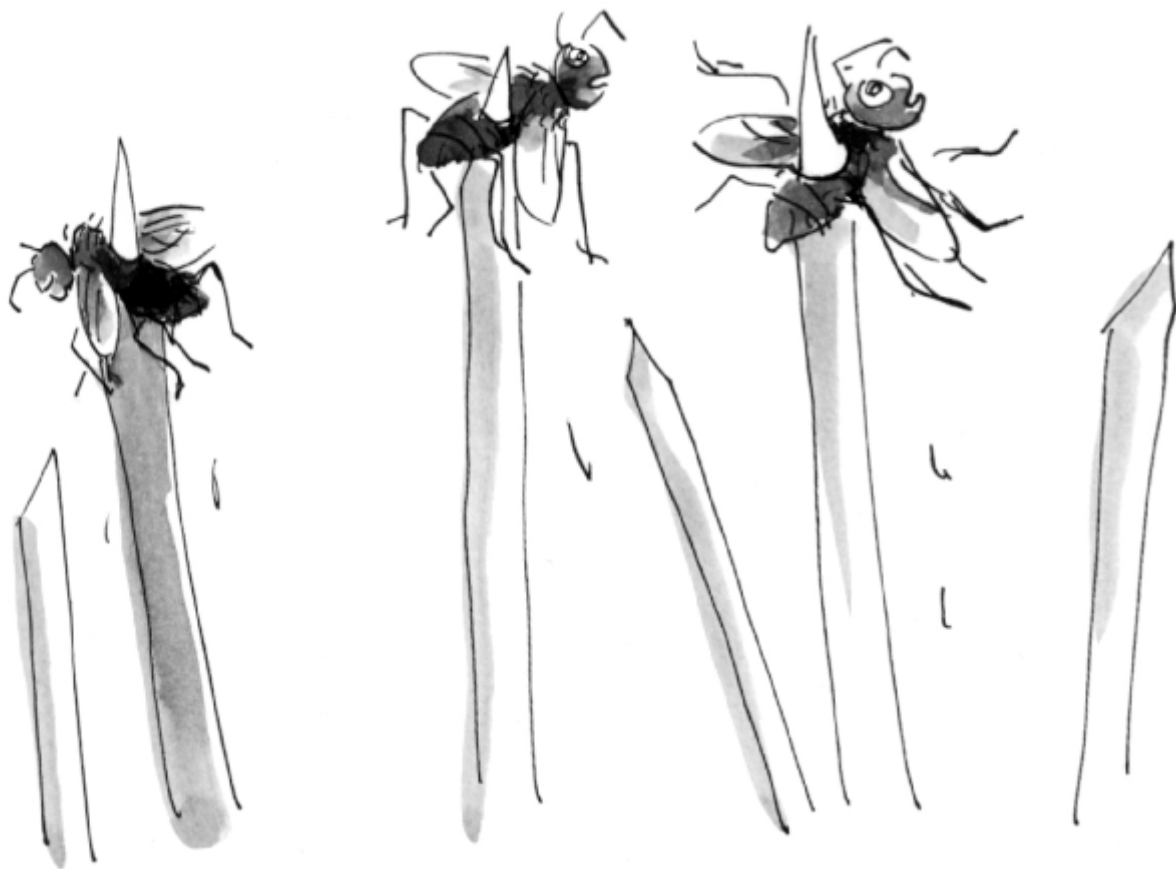
Czy niepokojącym wydarzeniom nadajemy niepokojące znaczenia?

Czy żyję tylko dla siebie?

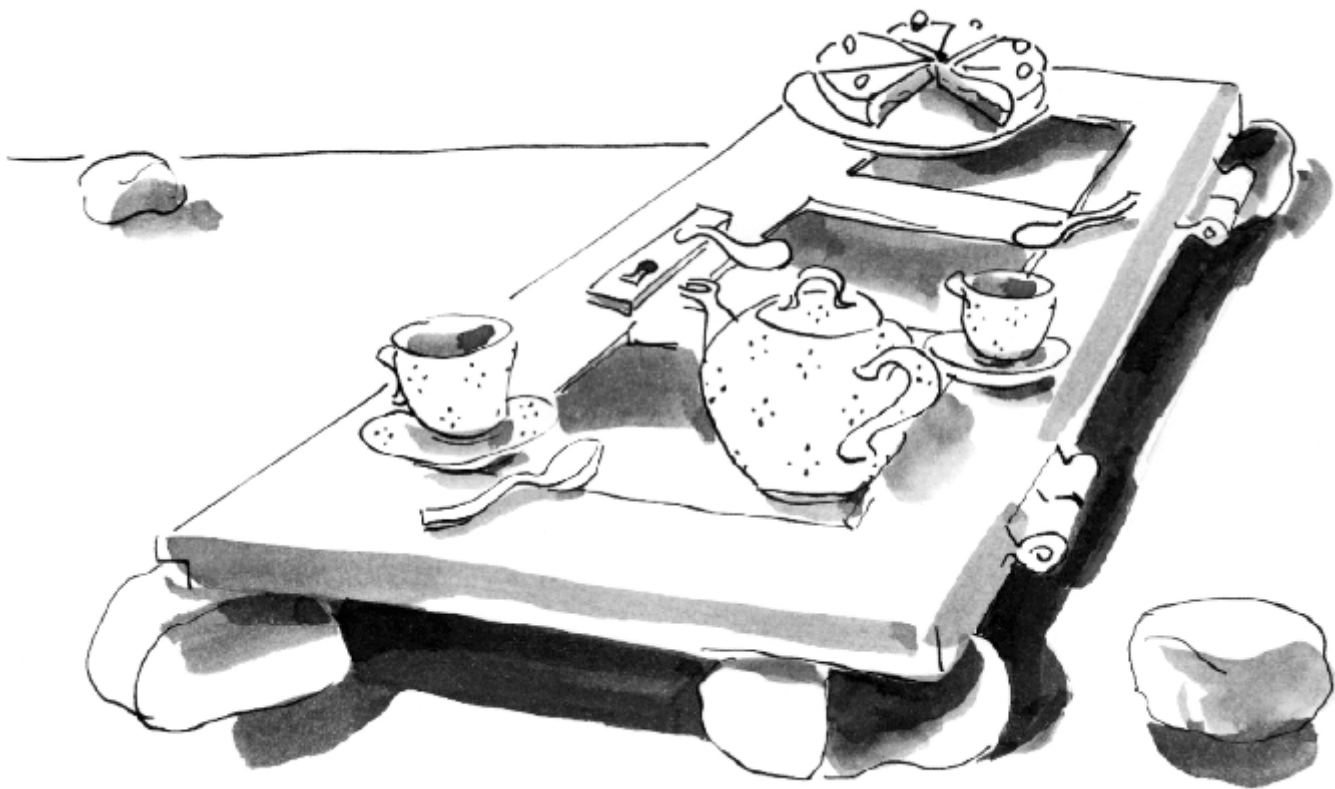
Czy jestem częścią jakiegoś dużego planu?

Czy z tego planu wynika dobro?

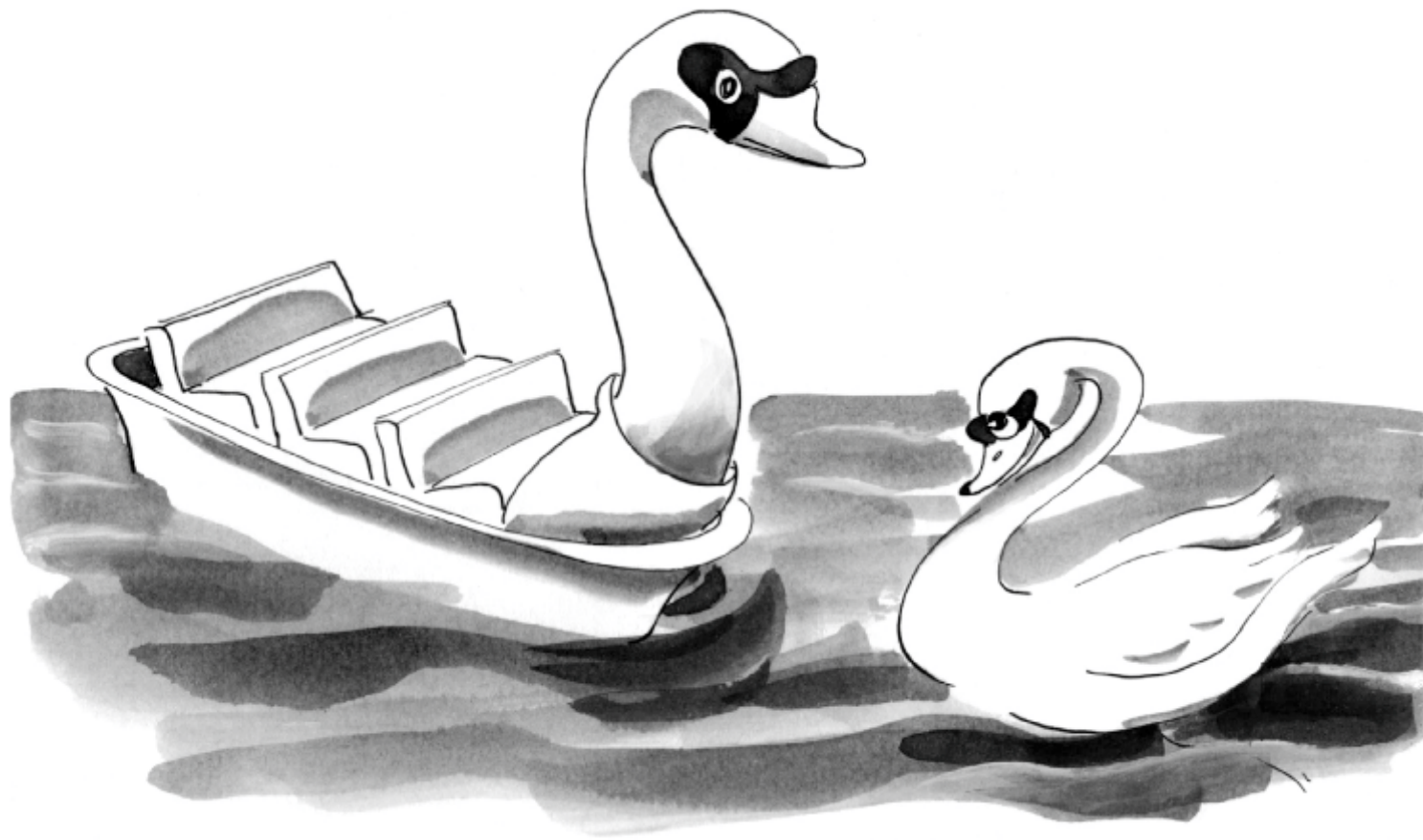
Czy wewnętrzna przemiana może zmienić świat zewnętrzny?

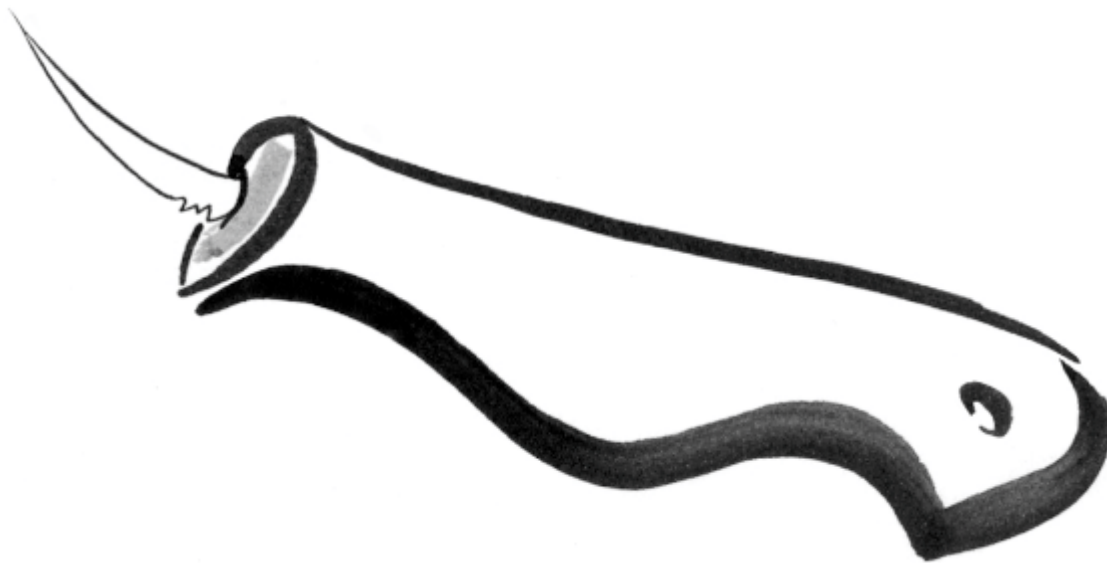
Czy drzwi bez domu są nic niewarte?

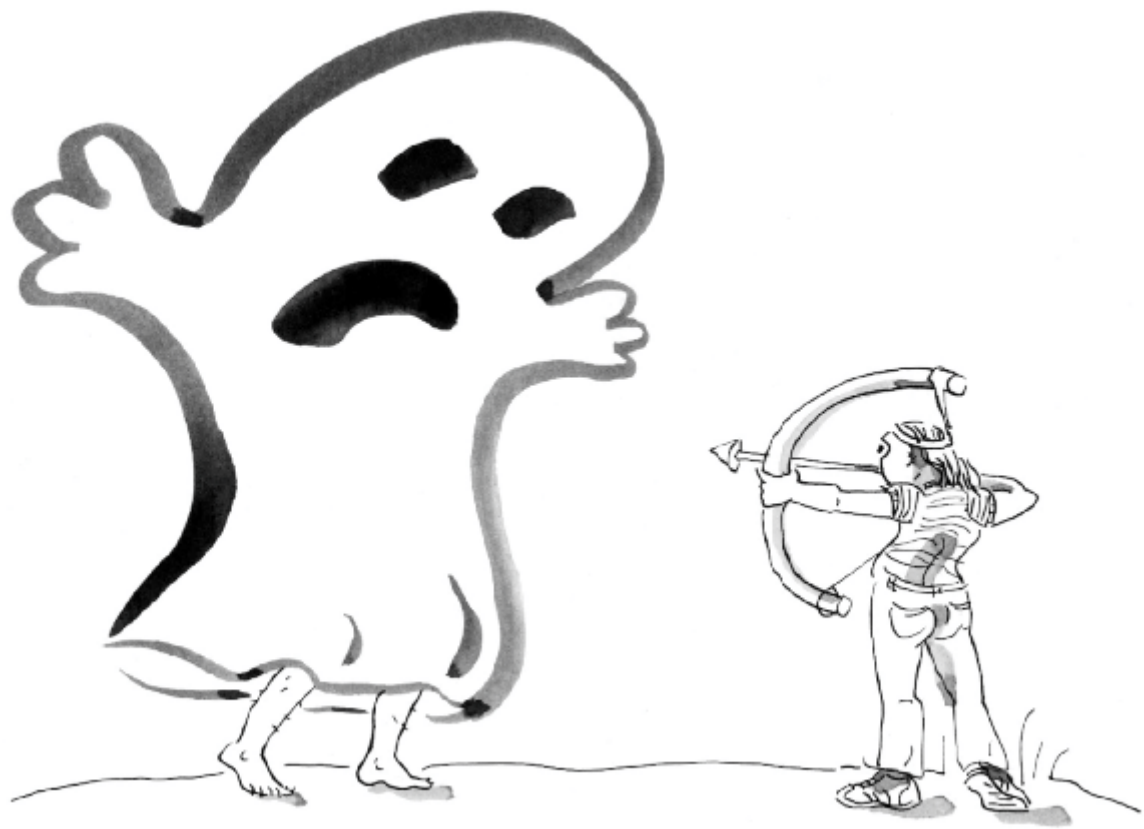
Czy ochrona może być zagrożeniem?

Czy to, co widzimy, jest tym, o czym myślimy?

Czy rękojeść jest za duża, czy ostrze za małe?

Kiedy zabawa staje się rzeczywistością?

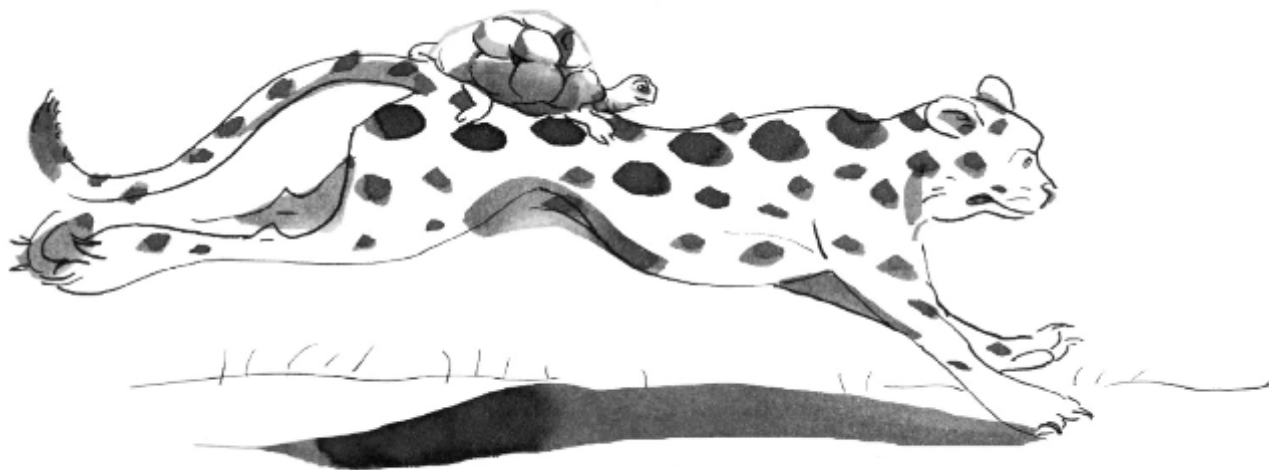
Czy pracowitość wiedzie do sukcesu?

Czy wysiłek przynosi sukces?

Czy zasługujemy na to, co dostajemy?

Czy szybcy powinni się troszczyć o wolniejszych?

Czy jesteśmy odpowiedzialni za swoje nieszczęścia?

Czy szczyt jest dostatecznie wysoki?

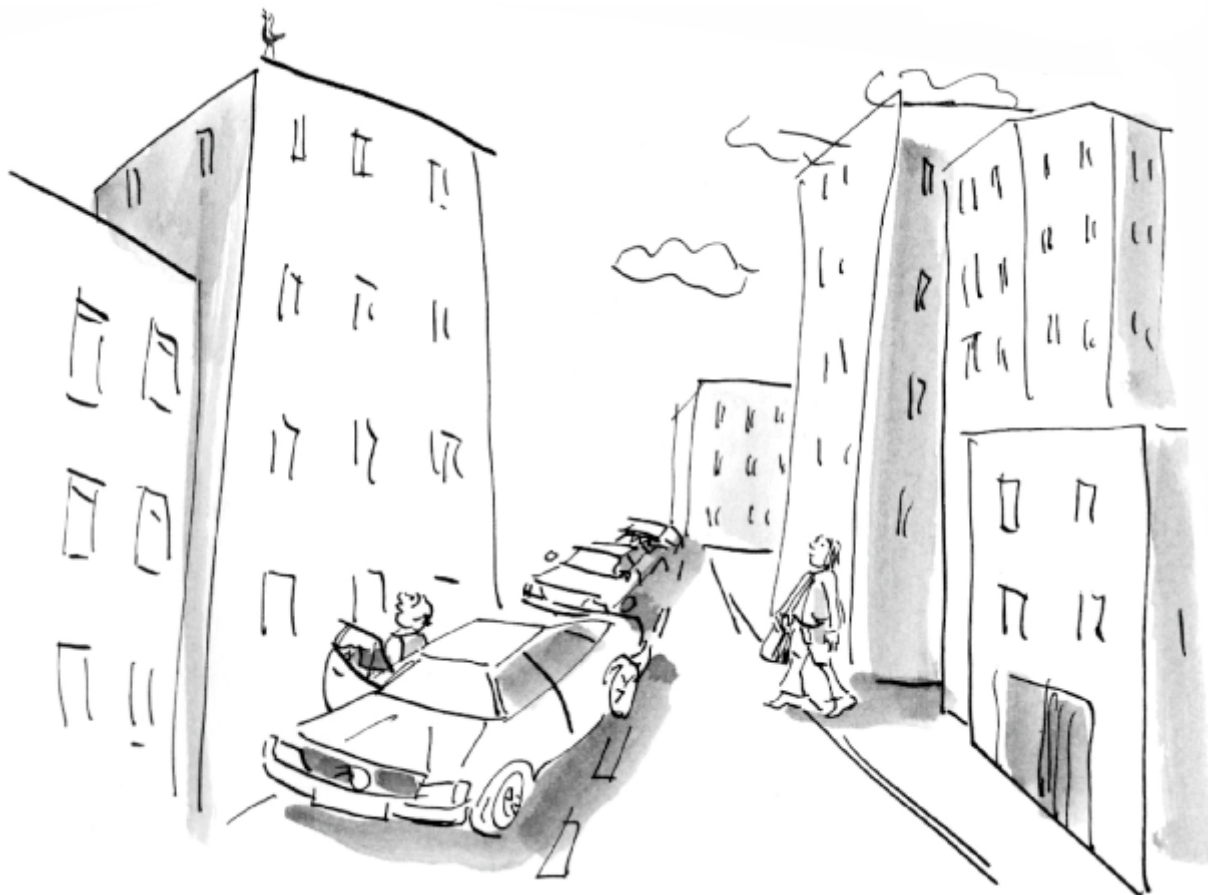
Czy z dwiema drabinami wejść dwa razy wyżej?

Czy rzeczywistość jest piękniejsza od obrazu?

Czy wolno mu zamalować światelko w tunelu?

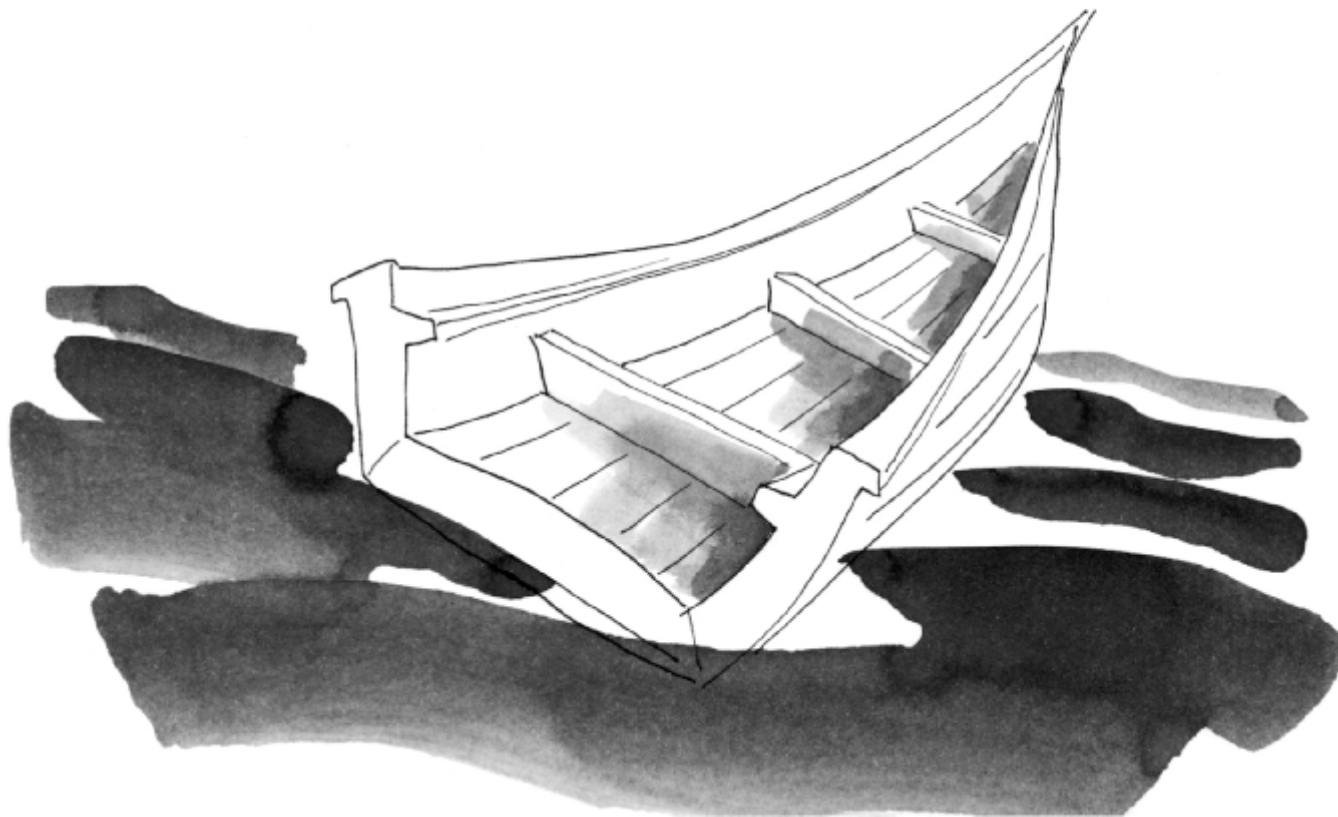

Czy jeśli coś jest rzadkie, to jest drogocenne?

Czy szklanka wody na pustyni ma swoją cenę?

Jak dzielić się mądrze?

Czy mam rację dlatego, że inni jej nie mają?

Czy nieosiągalne jest lepsze?

Czy lwy mogą być wegetarianami?

Czy przyroda jest dla nas zagrożeniem?

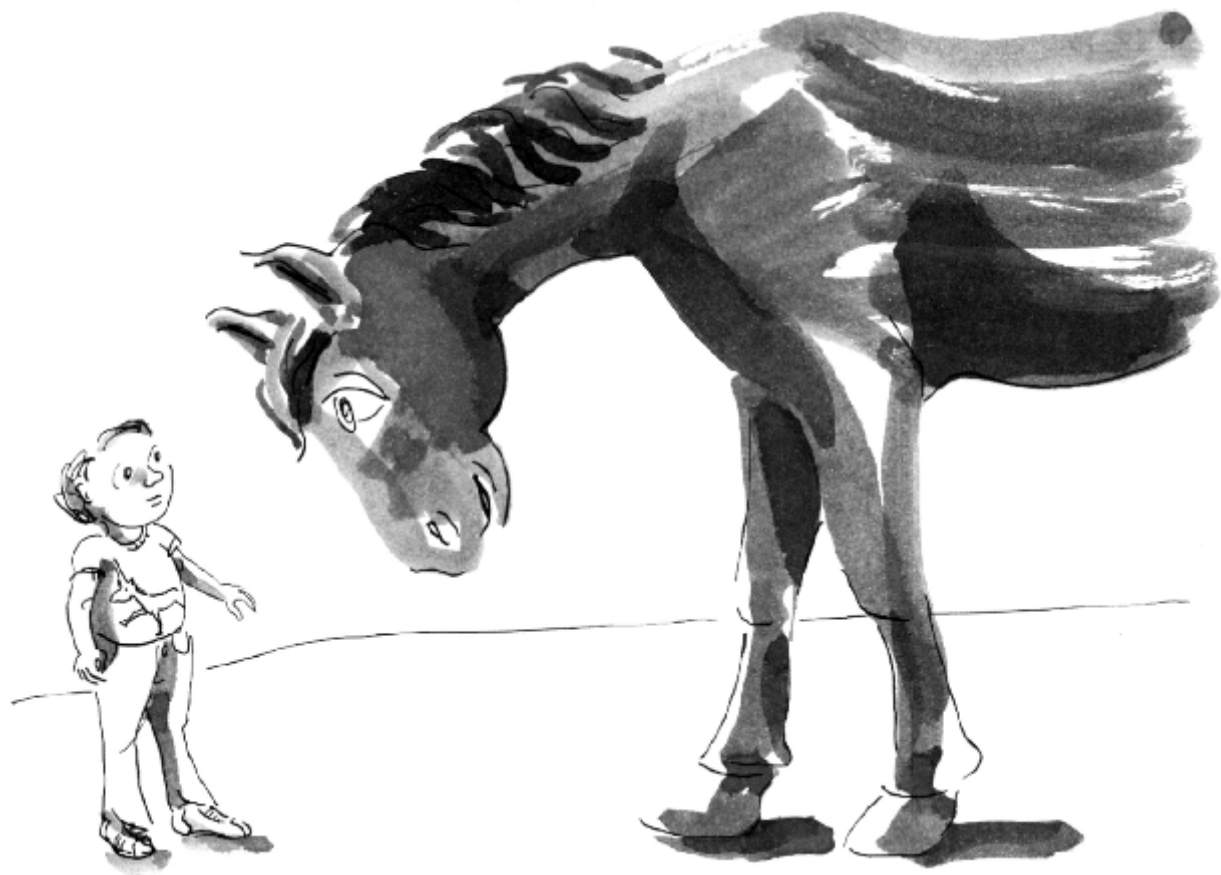

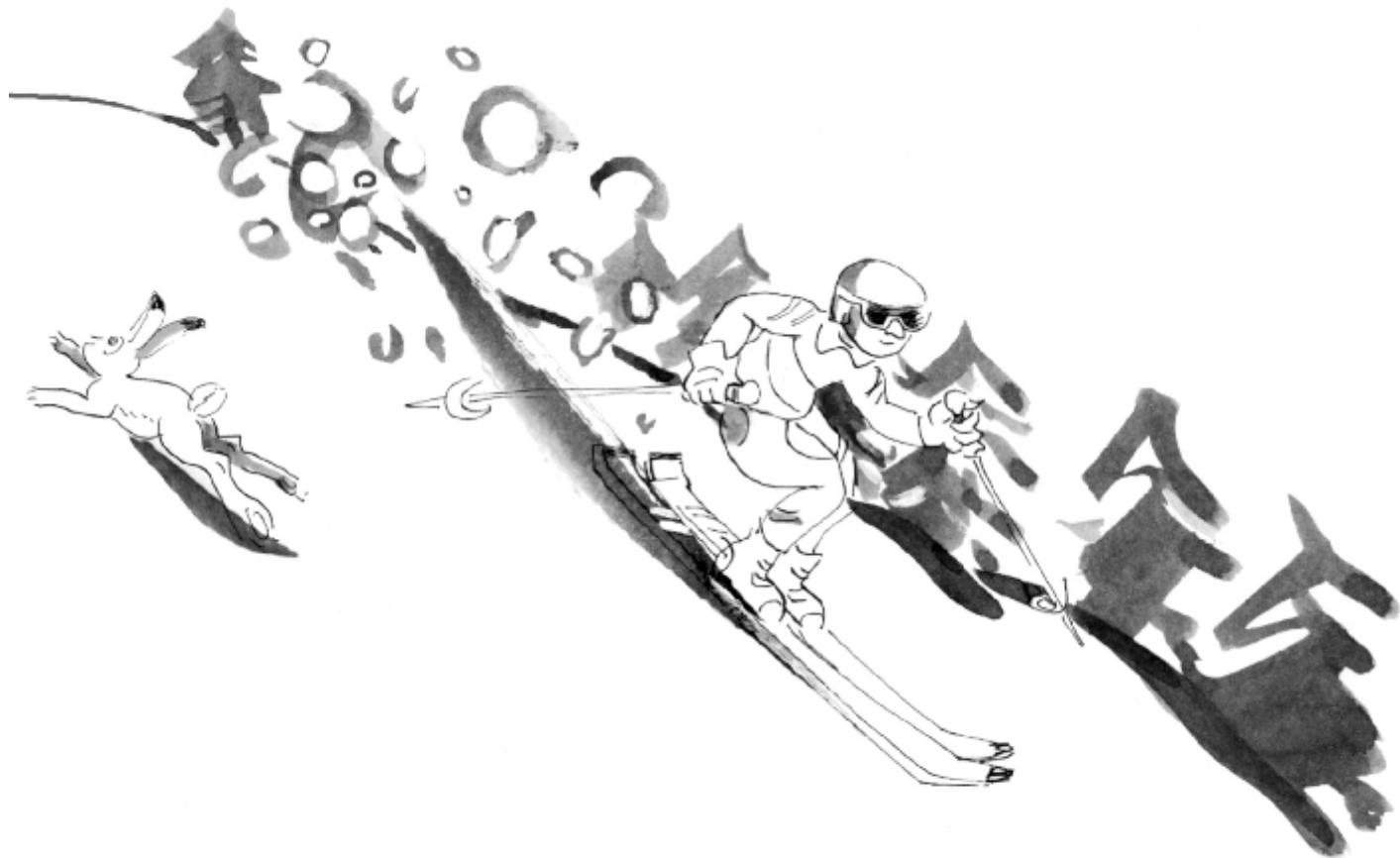
Czy jesteśmy częścią przyrody?

Czy dzięcioł wie, że jest ptakiem?

Czy koń wie, kim jestem?

Czyj jest świat?

Czy różnice wykluczają przyjaźń?

Czy mogę być inny?

Czy jestem inny niż mi się wydaje?

Czy obcym jest się z własnej woli?

Czy obcy muszą się tylko trochę postarać, żeby nie być obcymi?

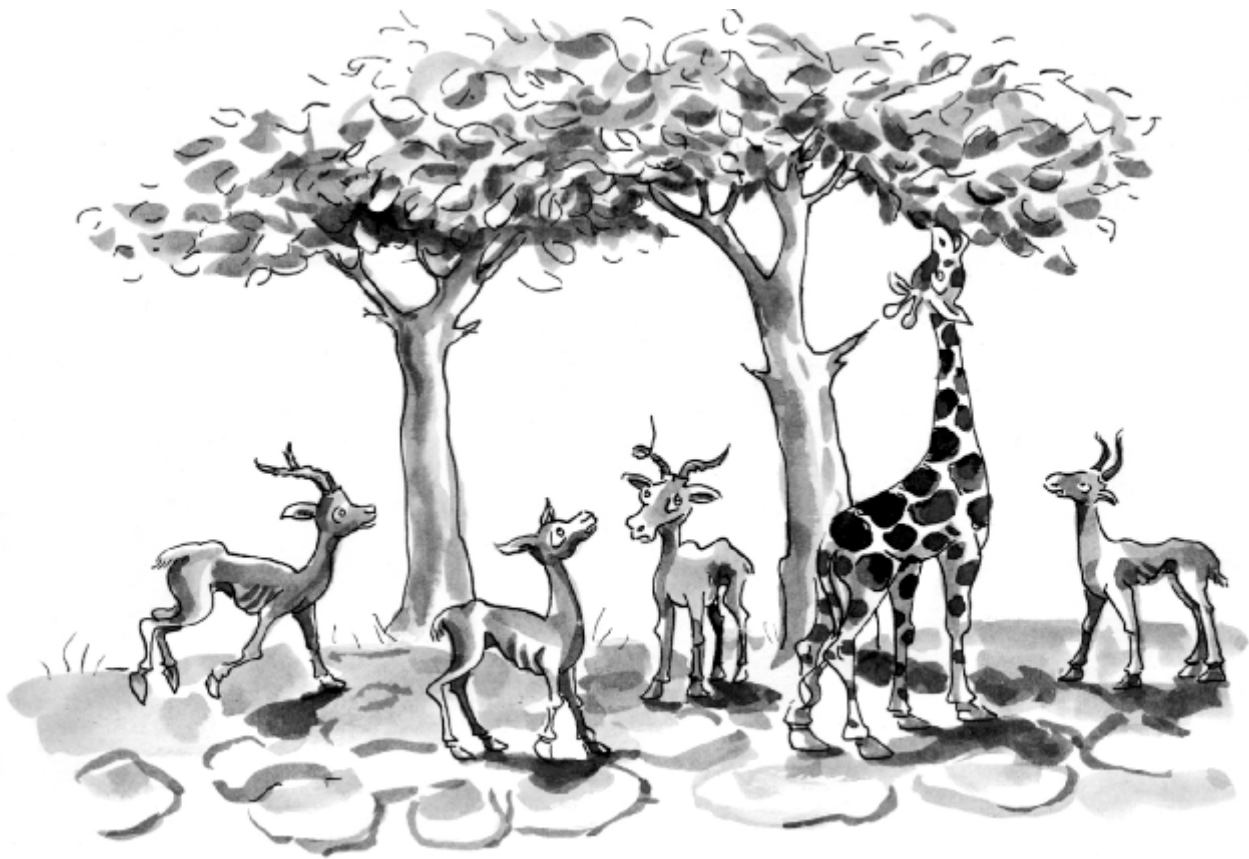
Kiedy obcy zaciekawia?

Kiedy obcy wzbudza strach?

Czy wspólne życie udaje się lepiej, kiedy wszyscy są jednakowi?

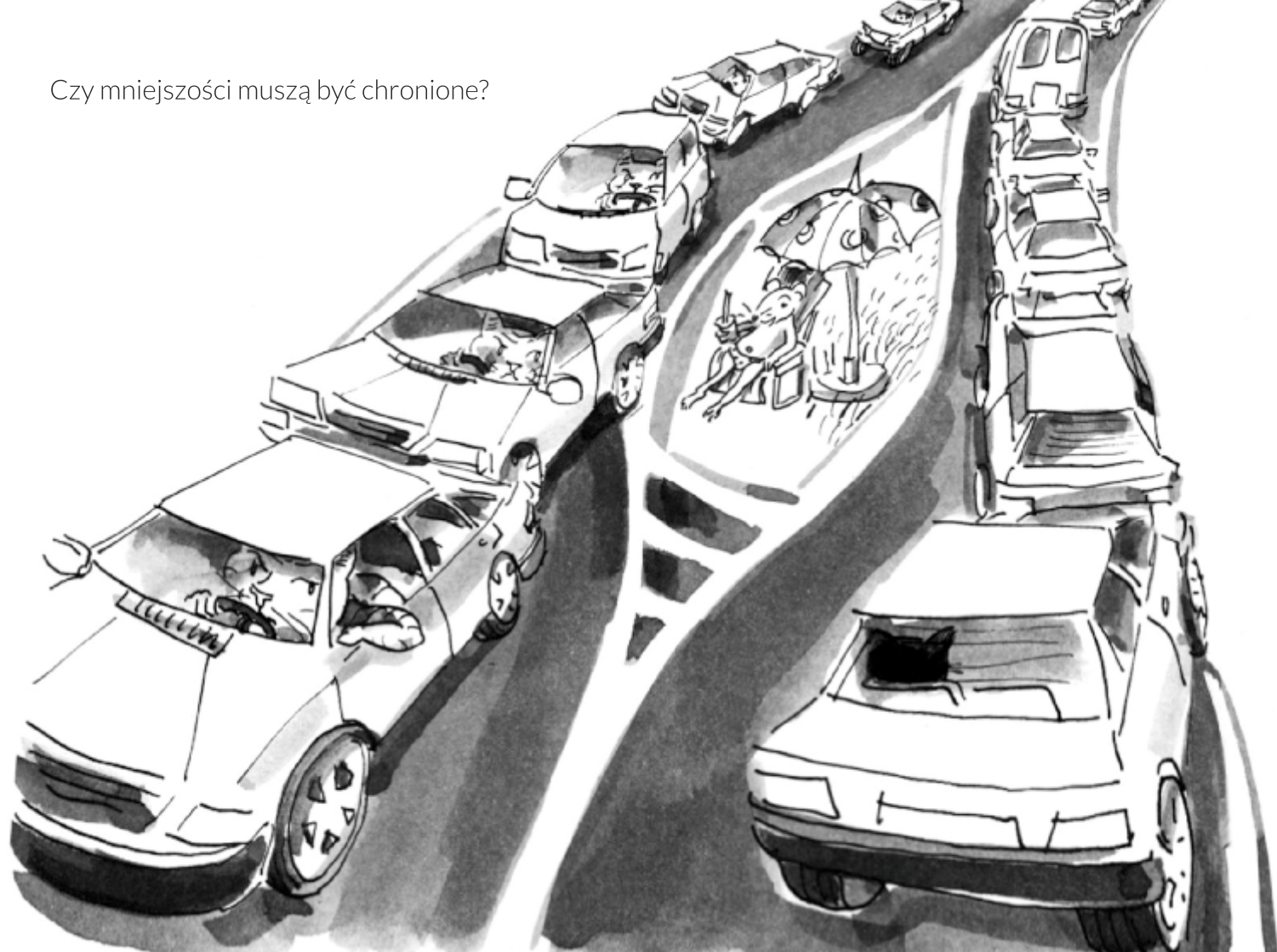

Czy wspólne życie udaje się lepiej, kiedy wszyscy są jednakowi?

Czy to, co postanowi większość, jest dobre?

Czy mniejszości muszą być chronione?

Co ludzie mogą wiedzieć?

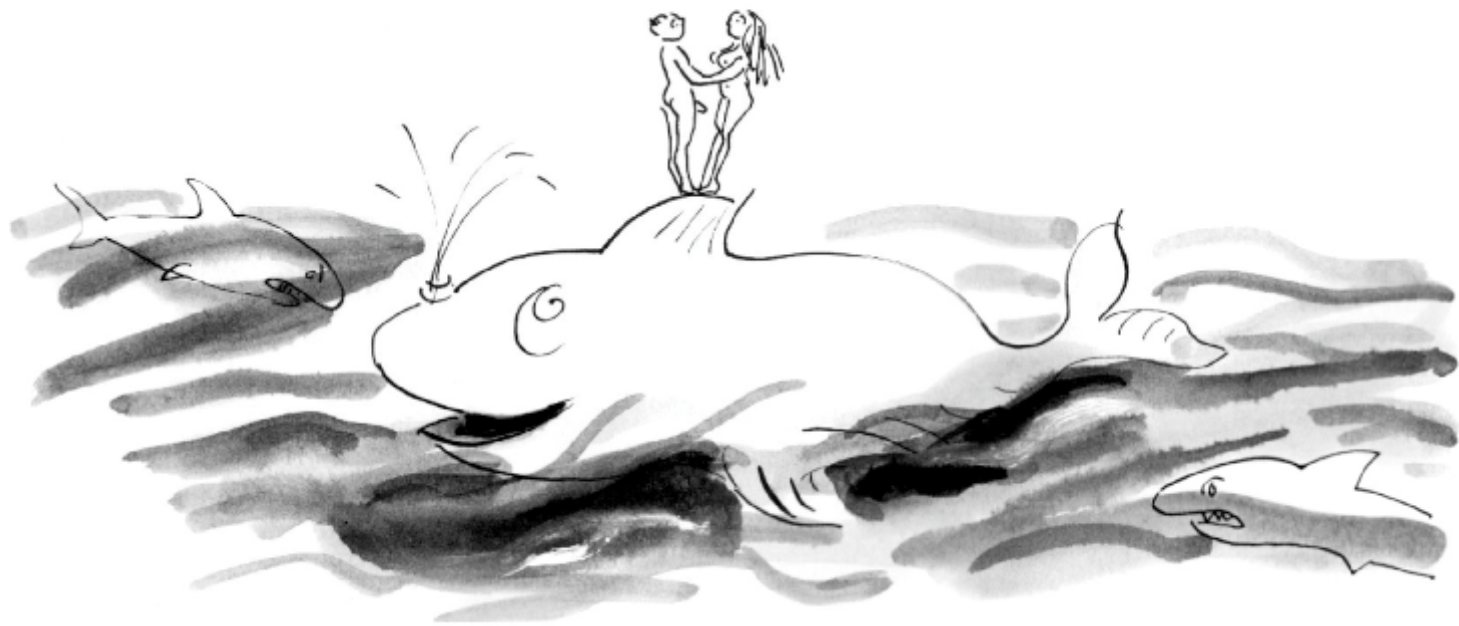

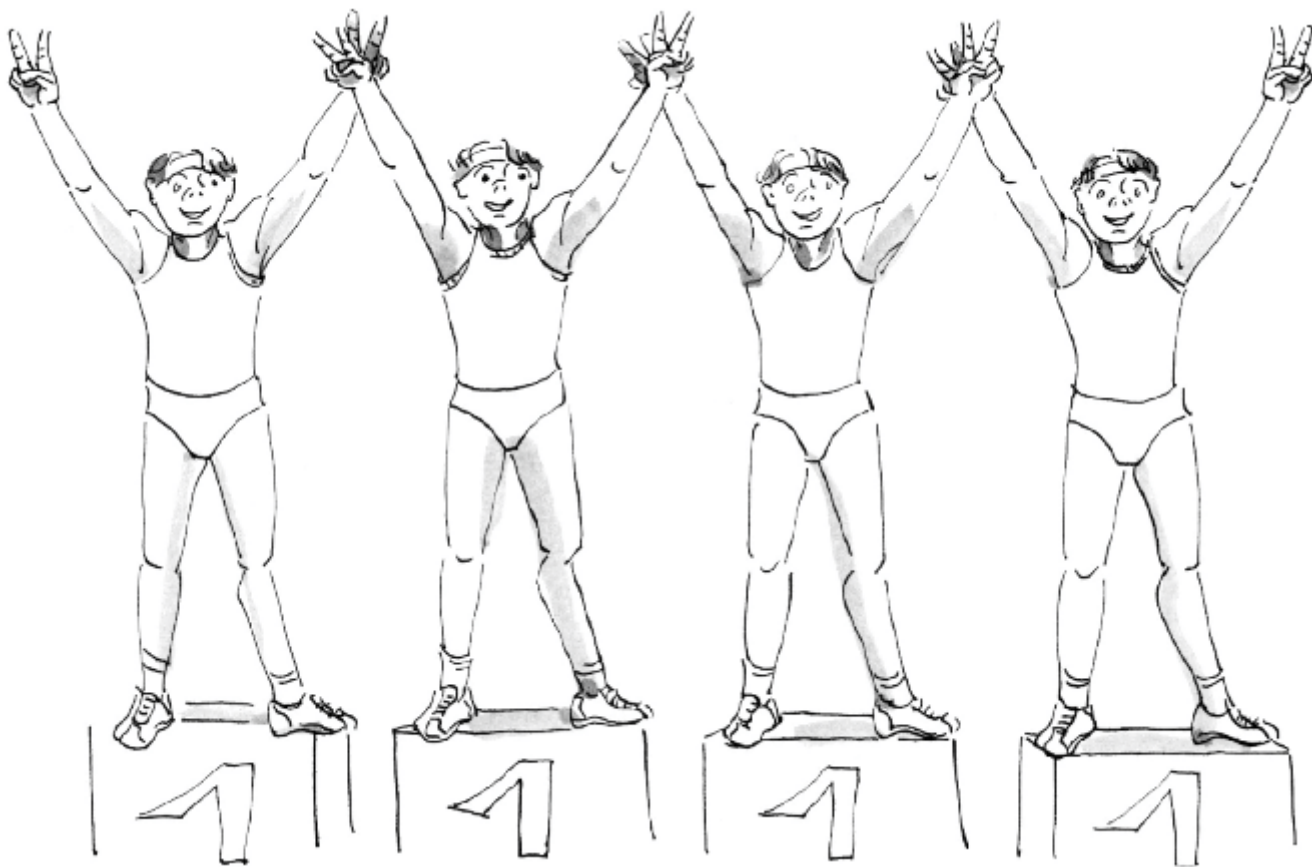
Czy odpowiedź znajdujemy w zasięgu wzroku?

Czy jest w porządku troszczyć się tylko o swoje rzeczy?

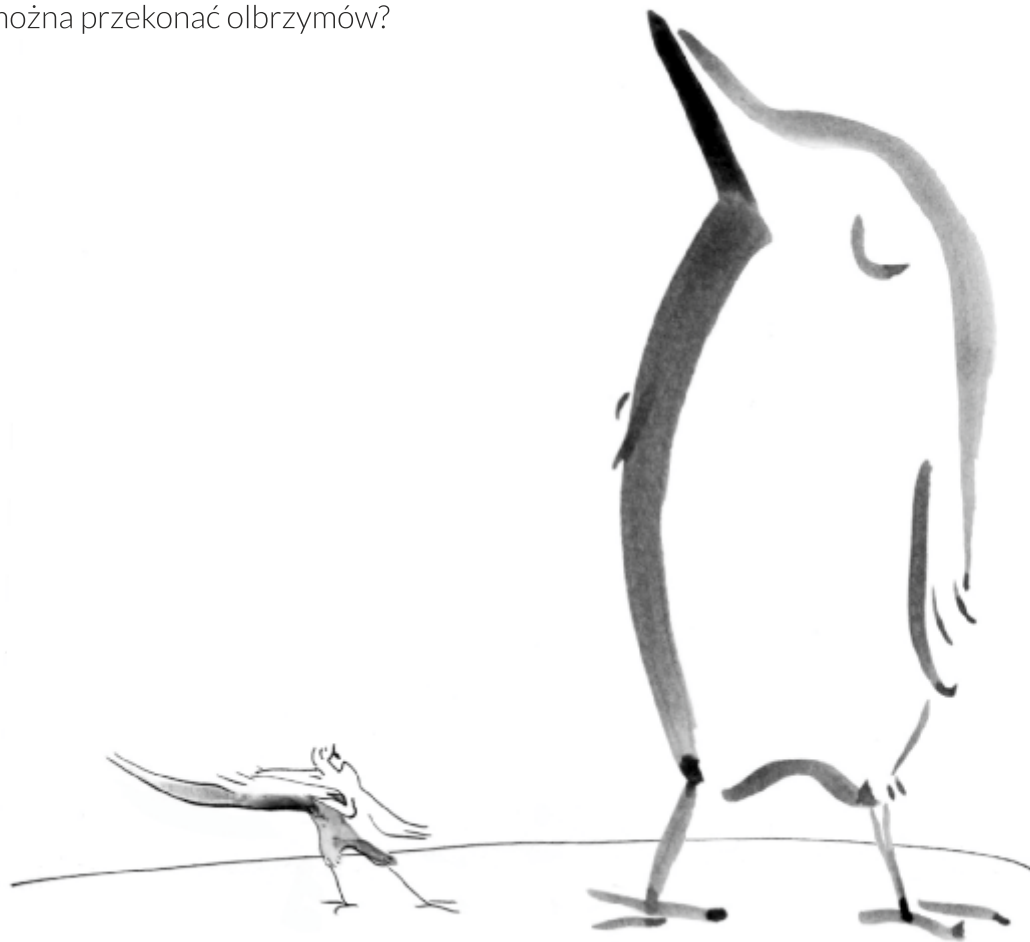

Czy zapamiętujemy tylko wyjątkowe chwile?

Czy możliwe jest zwycięstwo bez przegranych?

Czy można przekonać olbrzymów?

Czy czas nas wzbogaca, czy zubaża?

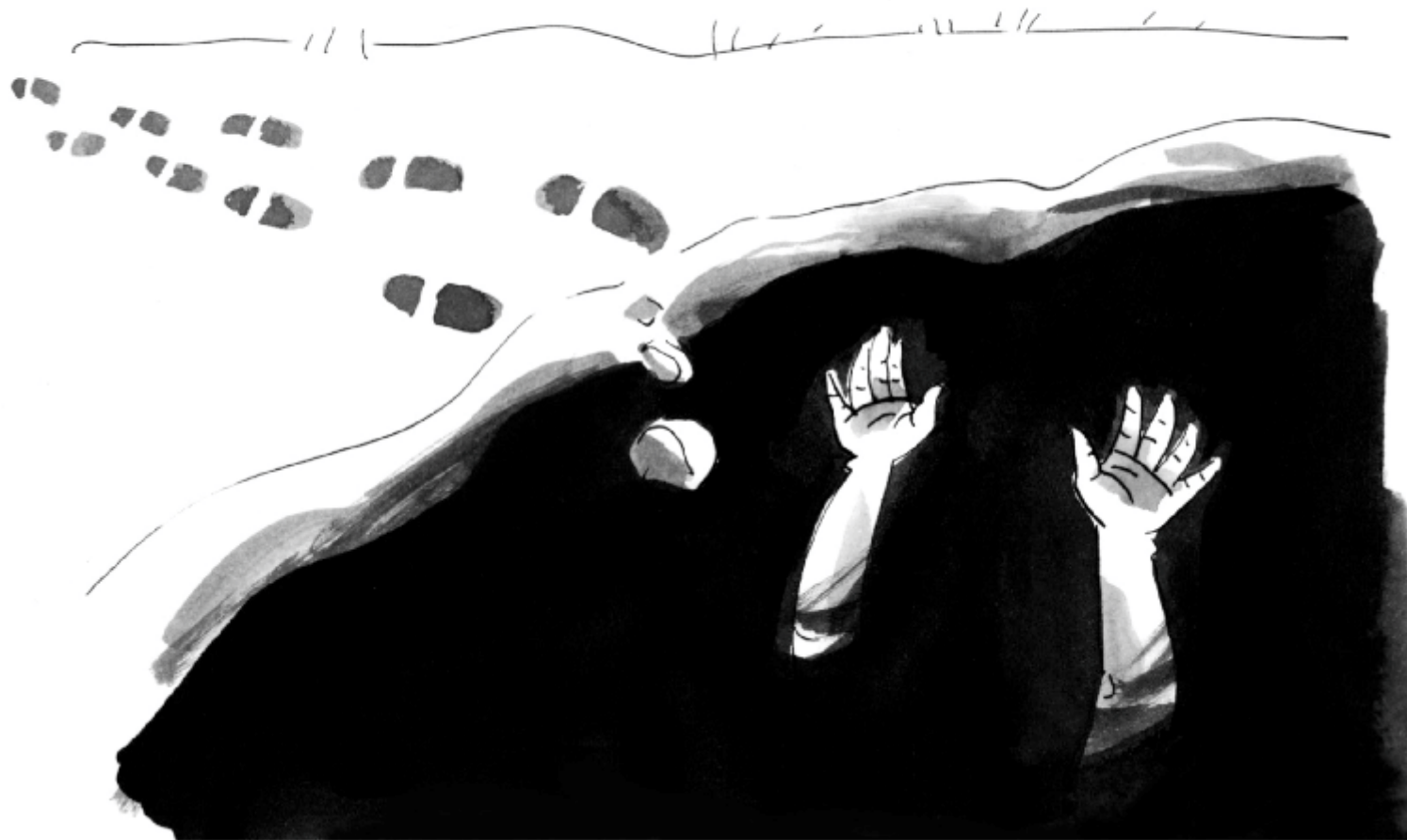

Czy istnieje dusza?

Czy będzie nas coraz mniej?

Czy wszystko kończy się z chwilą śmierci?

Czy zmarli jeszcze gdzieś tam są?

Czy znowu tu wrócimy?

Moje podziękowania kieruję do następujących osób:

Caroline Armand
Meinhard Creydt
Cécile Dupaquier
Andrea Einhaus
Christoph Kulle
Barbara Krull
Katharina Lemke
Sandra Moßner
Timo Ohler

oraz do uczniów, których uczyłam etyki humanistycznej w szkole podstawowej Otfried-Preußler w Berlinie i którzy wielokrotnie inspirowali mnie do tworzenia pytań rysunkowych.

Gab Heller

Danke.

Gab Heller ukończyła studium pedagogiki specjalnej, zakończone egzaminami państwowymi 1. i 2. stopnia i pracowała w różnych szkołach specjalnych. Studiowała malarstwo i intermedia na HBK Saar (dyplom), a następnie była uczennicą w klasie mistrzowskiej profesora Daniela Hausinga. Była nauczycielką etyki humanistycznej w szkole podstawowej. Jest aktywna jako malarka, ilustratorka i autorka.

WOLNOŚĆ OD RELIGII
FUNDACJA

**FUNDACJA
BATOREGO**

Czy można przekonać olbrzymów?

Tak, powiedzą jedni, bo trafią do nich dobre argumenty.

Nie, powiedzą inni, którzy uważają ich za niepokonanych.
